CZU: 159.923.2:159.942.52:316.362 **https://doi.org/10.59295/sum9(189)2025_32**

TRĂSĂTURI DE PERSONALITATE ȘI ADAPTARE DIADICĂ: ROLUL IMPULSIVITĂȚII, CĂUTĂRII DE AVENTURĂ ȘI AL EMPATIEI ÎN CUPLU

Cristiana OPRIȘESCU, Maria VÎRLAN,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Studiul de față investighează relația dintre trei trăsături de personalitate – impulsivitate, căutarea de aventură și empatie – și nivelul de adaptare diadică, cu accent pe diferențele care există în funcție de gen. Un eșantion de 74 de participanți (37 femei și 37 bărbați) a completat chestionare standardizate. Analizele statistice sugerează că variabila impulsivitate corelează pozitiv cu adaptarea diadică pe întregul eșantion. În ceea ce privește căutarea de aventură, aceasta are o asociere pozitivă semnificativă cu adaptarea diadică, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Iar empatia nu se asociază semnificativ cu adaptarea diadică la niciunul dintre genuri. În plus, datele analizate indică diferențieri între genuri în ceea ce privește căutarea de aventură și empatia.

Cuvinte-cheie: *adaptare diadică, impulsivitate, căutare de aventură, empatie, relație de cuplu, satisfacție maritală.*

PERSONALITY TRAITS AND DYADIC ADJUSTMENT: THE ROLE OF IMPULSIVENESS, SEEKING ADVENTURE AND EMPATHY IN COUPLES

The present study investigates the relationship between three personality traits – impulsiveness, adventure seeking and empathy – and the level of dyadic adjustment, with a focus on the differences that exist between genders. A sample of 74 participants (37 women and 37 men) completed standardized questionnaires. Statistical analyses suggest that the variable impulsiveness is positively correlated with dyadic adjustment across the entire sample. As for adventure seeking, it has a significant positive association with dyadic adjustment for both women and men. While empathy is not significantly associated with dyadic adjustment for either gender. Furthermore, the data indicates gender differences in terms of adventure seeking and empathy.

Keywords*: dyadic adjustment, impulsiveness, adventure seeking, empathy, couple relationship, marital satisfaction.*

Introducere

Adaptarea diadică reprezintă un indicator central al funcționării relațiilor de cuplu, reflectând nivelul de satisfacție, comunicare, consens și coeziune emoțională dintre parteneri [10]. Trăsăturile de personalitate au fost identificate în numeroase studii ca factori relevanți în influențarea calității relațiilor romantice [4; 9; 5; 11]. Printre acestea, impulsivitatea, căutarea de aventură și empatia se remarcă prin potențialul lor de a susține sau submina adaptarea diadică.

Literatura de specialitate sugerează că *impulsivitatea* este adesea asociată cu comportamente dezadaptative în relații, cum ar fi dificultatea de a regla emoțiile, conflicte frecvente sau decizii relaționale pripite [12]. Impulsivitatea afectează modul în care partenerii unui cuplu comunică – poți spune lucruri dure fără să le gândești sau poți să acționezi fără să iei în calcul impactul asupra partenerului. Acest comportament duce la conflicte frecvente și la deteriorarea conexiunii intime.

Derrick și colegii săi [3] explorează modul în care trăsătura *impulsivitate*, atât la nivel individual, cât și în cuplu, influențează satisfacția maritală. Cercetarea pornește de la trei ipoteze teoretice distincte: ipoteza volatilității, conform căreia cuplurile în care ambii parteneri sunt impulsivi tind să fie mai instabile și conflictuale; ipoteza compatibilității, care susține că partenerii cu niveluri similare de impulsivitate (fie ele ridicate sau scăzute) tind să se înțeleagă mai bine; și ipoteza incompatibilității, care sugerează că diferențele mari în impulsivitate între parteneri pot duce la mai mult conflict și la o satisfacție scăzută în relație.

Articolul arată că potrivirea în trăsătura de impulsivitate contează mai mult decât nivelul absolut al acesteia. Nu este problematic dacă ambii parteneri sunt impulsivi, atâta timp cât se înțeleg, se acceptă și își reglează împreună comportamentele. Din contra, diferențele mari în impulsivitate creează dezechilibre și dificultăți de adaptare.

Căutarea de aventură, deși adesea legată de instabilitate, poate fi percepută și ca un stimul pozitiv în dinamica de cuplu, dacă este asociată cu activități comune și explorare interpersonală. Participarea împreună la activități noi și incitante consolidează conexiunea emoțională și satisfacția în cuplu. Acesta este punctul central al cercetării realizate de Aron și colegii săi [1], care au dorit să exploreze dacă experiențele comune neobișnuite pot avea un rol important în menținerea și revitalizarea calității relației.

Autorii au plecat de la presupunerea că activitățile care implică noutate și excitare pot reîmprospăta dinamica cuplurilor, mai ales în contextul în care relațiile de lungă durată tind să se stabilizeze într-o rutină predictibilă și, uneori, plictisitoare. Pentru a testa această ipoteză, au fost desfășurate mai multe studii, incluzând atât sondaje de opinie, cât și experimente controlate.

Cea mai convingătoare parte a cercetării o reprezintă seria de experimente desfășurate în laborator. În aceste studii, cuplurile au fost rugate să participe la o activitate comună: fie una incitantă și neobișnuită (precum să navigheze împreună printr-un obstacol fizic distractiv), fie una banală (cum ar fi o sarcină simplă, lipsită de provocare). În toate cazurile, acei parteneri care au experimentat activitatea incitantă au raportat o îmbunătățire imediată a satisfacției relaționale.

În concluzie, studiul lui Aron și colaboratorii săi oferă dovezi clare că implicarea conștientă în activități creative, provocatoare și noi alături de partener poate avea un impact pozitiv asupra calității relației.

Empatia, capacitatea de a înțelege și a simți emoțiile celuilalt, joacă un rol central în menținerea satisfacției și a stabilității în relațiile romantice. Aceasta are două componente esențiale: empatia cognitivă – care presupune înțelegerea perspectivei partenerului – și empatia emoțională – capacitatea de a simți compasiune și conectare față de ceea ce trăiește celălalt. Ambele dimensiuni contribuie esențial la calitatea relației, mai ales în momente de tensiune sau conflict.

Meta-analiza realizată de Sened, Lavidor, Lazarus, Bar-Kalifa, Rafaeli și Ickes [8] cercetează legătura dintre *acuratețea empatică* – capacitatea de a percepe corect gândurile și sentimentele partenerului – și *satisfacția în relație* într-un context romantic. Cercetarea include 21 de studii, cu un total de 2.739 de participanți, folosind paradigma interacțiunii bazate pe videoînregistrări, în care partenerii trebuie să-și ghicească reciproc stările interioare.

Rezultatele indică o corespondență pozitivă, deși mică, între acuratețea empatică și satisfacția în relație ($r = 0.134$, $p < 0.05$) . Cu alte cuvinte, partenerii mai empatici tind să se simtă ușor mai mulțumiți în relațiile lor. Interesant, această legătură a fost semnificativ mai puternică în cazul aprecierii emoțiilor negative ale partenerului ($r = 0.171$) comparativ cu emoțiile pozitive ($r = 0.068$), generând doar o tendință nesemnificativă. Analiza a luat în calcul și posibili moderatori precum genul sau variabile procedurale, însă nu s-a evidențiat nicio influență semnificativă, nici din partea celui care oferă empatia, nici din partea celui evaluat.

Chiar dacă impactul empatiei asupra satisfacției nu este mare, el este consecvent și semnificativ. Capacitatea de a recunoaște corect emoțiile negative ale partenerului se dovedește a fi un predictor mai solid al bunăstării relației, mai ales atunci când relația este într-o fază nouă de maturizare.

În plus, empatia susține *adaptarea diadică* – adică modul în care partenerii se adaptează unul altuia în viața de zi cu zi. Ea favorizează sincronizarea emoțională, sprijinul reciproc și apropierea intimă, contribuind la sentimentul că relația este un spațiu de siguranță și înțelegere. În perioadele de tranziție dificilă, cum ar fi nașterea unui copil [7] sau apariția unor stresori externi, empatia partenerului ajută la menținerea unei conexiuni profunde și la susținerea mutuală.

În acest studiu, ne-am propus să analizăm în ce măsură cele trei trăsături de personalitate, impulsivitatea, căutarea de aventură și empatia, se asociază cu nivelul de adaptare diadică și dacă relațiile dintre unele variabile diferă în funcție de gen. De asemenea, am investigat dacă există diferențe de gen în ceea ce privește fiecare variabilă luată separat.

Am avut ca puncte de plecare următoarele ipoteze: *H1.* Impulsivitatea influențează nivelul de adaptare

diadică al partenerilor de cuplu. *H2.* Presupunem că există o relație pozitivă între nivelul căutării de aventură și nivelul adaptării diadice, atât la bărbați, cât și la femei. *H3*. Empatia se asociază pozitiv cu adaptarea diadică, în special în rândul femeilor. *H4.* Se presupune că nivelul căutării de aventură este semnificativ mai ridicat în rândul bărbaților decât al femeilor. *H5.* Se anticipează că femeile și bărbații diferă în mod semnificativ în raport cu impulsivitatea. *H6.* Scorurile la empatie sunt mai înalte în rândul femeilor decât al bărbaților. *H7.* Femeile și bărbații au niveluri de adaptare diadică diferite.

Metoda și participanții

Studiul a inclus 74 de participanți, distribuiți egal în funcție de gen (37 femei și 37 bărbați), selecția realizându-se prin eșantionare convențională. Toți participanții erau implicați în relații romantice de cel puțin 6 luni. Datele au fost colectate online, prin completarea unui formular anonim. A fost obținut consimțământ informat de la toți participanții.

Instrumentele folosite în cercetare sunt Scala de adaptare diadică DAS (Dyadic Adjustment Scale – DAS; Spanier, 1976) și Scala IVE (Impulsivitate, căutare de aventură și empatie): (Eysenck et al., 1985).

Analize statistice

Au fost efectuate analize de date, folosind SPSS 20.0. Semnificația a fost stabilită la $p < 0.05$.

Rezultate

Ipoteza H1 presupune că **impulsivitatea influențează nivelul de adaptare diadică al partenerilor de cuplu.**

Analiza corelațională realizată pe întreg eșantionul (N = 74) a evidențiat existența unei asocieri pozitive între nivelul de *impulsivitate și gradul de adaptare diadică* (rho = .236, p = .043). Această legătură, deși de intensitate redusă, este semnificativă statistic, sugerând că persoanele cu un nivel mai ridicat de impulsivitate tind să raporteze și o adaptare diadică mai bună în relația de cuplu. Rezultatul este unul interesant și aparent contraintuitiv, în condițiile în care literatura de specialitate subliniază adesea efectele negative ale impulsivității asupra calității relaționale.

Tabelul 1. Impulsivitatea și adaptarea diadică

Variabila 1	Corelație Spearman	Variabila 2 Adaptare diadică
Impulsivitate	Coeficient de corelație	0.236*
	Sig. (2-tailed)	0.043
	N	74

Totuși, ținând cont de rezultatele arătate de Ipoteza 5, care au indicat absența unor diferențe semnificative statistic între femei și bărbați în privința impulsivității, putem trage concluzia că rezultatul ipotezei 1 este relevant. Un rezultat asemănător l-au avut Derrick și colegii săi (2016) care au constatat, conform ipotezei compatibilității, că partenerii cu niveluri similare de impulsivitate (fie ele ridicate sau scăzute) tind să se înțeleagă mai bine. Astfel, partenerii cu niveluri asemănătoare de impulsivitate vor avea un nivel mai bun de adaptare diadică.

Ipoteza H2 a presupus că **există o relație pozitivă între nivelul căutării de aventură și nivelul adaptării diadice, atât la bărbați, cât și la femei**.

În grupul de femei, coeficientul de corelație este r = 0.604, la un prag de semnificație $p < 0.001$, N = 37. Se observă astfel că în rândul femeilor există o corelație pozitivă puternică între *nivelul căutării de aventură și adaptarea diadică*. Această relație este semnificativă statistic, ceea ce înseamnă că, pe măsură ce femeile manifestă un nivel mai ridicat de căutare a aventurii, ele tind să raporteze și o adaptare mai bună în relația de cuplu.

Acest lucru poate sugera că, pentru femei, dorința de experiențe noi sau stimulante se asociază cu o percepție mai pozitivă asupra relației de cuplu – posibil printr-un sentiment de vitalitate, implicare sau satisfacție crescută în relație.

Tabelul 2. Căutarea de aventură și adaptarea diadică

Genul respondentului	Variabila 1	Corelația	Variabila 2 Adaptare diadică
Feminin	Căutarea aventurii	Coeficient de corelație	0.604**
		Sig. (2-tailed)	0.000
		N	37
Masculin	Căutarea aventurii	Coeficient de corelație	0.816**
		Sig. (2-tailed)	0.000
		N	37

În grupul bărbaților, coeficientul de corelație este r = 0.816, iar pragul de semnificație p < 0.001, N = 37. După cum se poate observa, la bărbați, corelația este și mai mare — fiind pozitivă foarte puternică — ceea ce indică o legătură strânsă între căutarea de aventură și adaptarea diadică. Și în acest caz, corelația este semnificativă statistic.

Așadar, pentru bărbați, cu cât nivelul de căutare a aventurii este mai mare, cu atât mai ridicat este și nivelul perceput al adaptării în relația de cuplu. Aceasta poate reflecta faptul că bărbații care au o nevoie crescută de stimulare tind să funcționeze mai bine în relație atunci când aceasta este trăită ca fiind activă, interesantă sau variată.

În concluzie, corelația este semnificativă și pozitivă pentru ambele genuri, dar mai puternică la bărbați (r = 0.816) decât la femei (r = 0.604). Astfel, ipoteza *H 2* este susținută pentru ambele genuri în datele noastre.

Ipoteza H3 a presupus că **empatia se asociază pozitiv cu adaptarea diadică, în special în rândul femeilor.**

În cazul femeilor, valoarea coeficientului de corelație r = –0.163, cu p = 0.337 și N = 37, arată o corelație negativă, foarte slabă și statistic nesemnificativă între *empatie și adaptarea diadică*. Aceasta înseamnă că, deși direcția relației este negativă (o creștere a empatiei ar corespunde unei ușoare scăderi a adaptării diadice), intensitatea acestei legături este prea mică pentru a fi considerată relevantă din punct de vedere statistic. Cu alte cuvinte, ipoteza care presupunea existența unei relații pozitive între empatie și adaptarea diadică la femei nu se confirmă pe baza datelor obținute.

În cazul bărbaților, rezultatele sunt similare: coeficientul de corelație r = –0.031, p = 0.857, N = 37, indică o corelație aproape inexistentă și total nesemnificativă statistic între empatie și adaptarea diadică la bărbați. Așadar, nici în rândul bărbaților nu există susținere pentru ipoteză.

Tabelul 3. Empatia și adaptarea diadică

Genul respondentului	Variabila 1	Corelația	Variabila 2 Adaptare diadică
Feminin	Emaptie	Coeficient de corelație	-.163
		Sig. (2-tailed)	.337
		N	37
Masculin	Empatie	Coeficient de corelație	-.031
		Sig. (2-tailed)	.857
		N	37

Ipoteza nu este susținută de datele noastre, în ciuda așteptării unei relații pozitive, în special la femei, rezultatele arată: o corelație negativă slabă și nesemnificativă pentru femei și o corelație aproape nulă pentru bărbați. Putem concluziona că în eșantionul actual nu există dovezi care să susțină ipoteza formulată, iar diferențele de gen par să nu influențeze semnificativ asocierea dintre cele două variabile.

Rezultatele obținute contrazic așteptările teoretice potrivit cărora un nivel mai ridicat al empatiei ar trebui să favorizeze o mai bună adaptare diadică, prin facilitarea înțelegerii reciproce, a comunicării emoționale și a reglării conflictelor interpersonale. Lipsa unei corelații semnificative poate fi explicată prin mai multe aspecte de natură psihologică și contextuală.

În primul rând, empatia, deși fundamentală în relațiile interpersonale, nu garantează în mod automat o adaptare relațională armonioasă. Persoanele foarte empatice pot resimți mai intens tensiunile sau suferințele partenerului, ceea ce poate duce la suprasolicitare emoțională sau la dificultăți în menținerea echilibrului afectiv personal. În acest sens, empatia ridicată fără o bună autoreglare emoțională poate deveni chiar un factor de vulnerabilitate în cuplu.

În al doilea rând, adaptarea diadică este un construct complex, influențat nu doar de empatie, ci și de o serie de alți factori precum: trăsăturile de personalitate (ex. stabilitatea emoțională, agreabilitatea), stilul de atașament, experiențele de viață, compatibilitatea valorilor, calitatea comunicării sau nivelul de satisfacție individuală. Prin urmare, este posibil ca în eșantionul actual, impactul empatiei asupra adaptării diadice să fie diminuat de prezența altor variabile care mediază sau moderează relația.

Un alt aspect posibil ține de particularitățile de gen. În cazul femeilor, deși se remarcă o tendință negativă slabă, aceasta ar putea fi interpretată prin faptul că femeile empatice tind să se implice emoțional mai intens în relație, ceea ce le expune mai mult la stresul relațional și la sensibilitate față de neînțelegeri. La bărbați, corelația aproape nulă sugerează că empatia nu joacă un rol determinant în percepția adaptării diadice, posibil din cauza diferențelor în modul de exprimare și utilizare a empatiei – bărbații putând manifesta empatie mai mult prin acțiuni concrete decât prin comunicare emoțională.

Ipoteza H4 a presupus că **nivelul căutării de aventură este semnificativ mai ridicat în rândul bărbaților decât al femeilor.**

Analiza statisticilor descriptive a arătat că grupul feminin a obținut scoruri mai mici la variabila dependentă *căutarea aventurii* (Mdn = 106) comparativ cu grupul masculin (Mdn = 113). Acest lucru sugerează că, în medie, bărbații manifestă o tendință mai mare spre activități noi, stimulante și potențial riscante, în timp ce femeile par să manifeste o orientare mai moderată față de experiențele de acest tip.

Tabeul 4. Căutarea de aventură feminin versus masculin

Variabila	Genul respondentului	N	Media	Mediana	Abatere standard
Căutarea aventurii	Feminin	37	99.65	106	19.95
	Masculin	37	108.57	113	18.59

Pentru compararea scorurilor celor două grupuri (feminin și masculin) s-a aplicat testul Mann–Whitney U. Conform rezultatelor, diferența dintre grupuri este semnificativă statistic, $U = 493$, $n_1 = 37$, $n_2 = 37$, $p = 0.039$. În consecință, ipoteza nulă a fost respinsă, confirmând faptul că femeile și bărbații diferă semnificativ în ceea ce privește nivelul căutării de aventură.

Valoarea efectului (= 0.24) sugerează un impact de amplitudine scăzută, conform criteriilor lui Cohen (1988), ceea ce înseamnă că, deși diferența este semnificativă statistic, impactul practic sau psihologic este redus. Cu alte cuvinte, bărbații din eșantion au manifestat o tendință semnificativ mai mare de a căuta experiențe noi și provocatoare, dar diferența nu este una de amploare ridicată.

Bărbații tind să obțină scoruri mai ridicate la dimensiunea căutării de aventuri, trăsătură corelată cu nevoia de stimulare, toleranța mai mare la risc și disponibilitatea de a experimenta situații noi.

În schimb, femeile obțin, în mod constant, scoruri mai moderate, ceea ce poate fi explicat prin diferențele de socializare și de roluri de gen. Ele sunt, în general, educate să manifeste prudență, empatie și preocupare pentru siguranță, aspecte care pot reduce predispoziția spre comportamente de tip explorator sau riscant. Totuși, este important de remarcat că variația intragrup este mare, iar diferențele de gen, deși reale statistic, nu definesc în mod rigid comportamentele individuale.

În concluzie, ipoteza H4 este confirmată, demonstrând că bărbații prezintă un nivel semnificativ mai ridicat al căutării de aventură comparativ cu femeile, însă amplitudinea efectului este mică, ceea ce sugerează că și alți factori — precum vârsta, experiențele de viață sau trăsăturile de personalitate asociate pot contribui la diferențele observate între sexe.

Ipoteza H5 a presupus că **femeile și bărbații diferă în mod semnificativ în raport cu impulsivitatea**.

Conform analizelor descriptive, femeile au avut un scor mediu mai mic la impulsivitate (M = 13.76, SD = 5.43) comparativ cu bărbații (M = 15.19, SD = 4.84), ceea ce sugerează o tendință ușor mai mare spre comportamente impulsive în rândul bărbaților.

Tabelul 5. Impulsivitatea feminin versus masculin

Variabila	Genul respondentului	N	Media	Abatere standard	Abatere standard
Impulsivitate	Feminin	37	13.76	5.43	0.89
	Masculin	37	15.19	4.84	0.8

Testul Levene a evidențiat că variațele celor două grupuri nu diferă semnificativ (p = 0.275 > 0.05) (p = 0.275 > 0.05), ceea ce înseamnă că presupunerea de egalitate a variațelor este îndeplinită.

Conform testului *t*, s-a constatat că, în privința impulsivității, diferențele dintre femei și bărbați nu sunt statistic semnificative, t(72) = -1.2, p =0 .235. Intervalul de încredere 95% pentru diferența medie a fost [-3.82, 0.95], ceea ce înseamnă că nu putem exclude posibilitatea ca diferența reală să fie nulă. Prin urmare, ipoteza nulă nu a fost respinsă: nu există suficiente dovezi pentru a susține că femeile și bărbații diferă semnificativ în ceea ce privește nivelul de impulsivitate.

Mărimea efectului (Cohen's d) a fost 0.28, ceea ce corespunde unui efect mic, conform standardelor lui Cohen (1988), ceea ce confirmă că, deși bărbații au manifestat o ușoară tendință spre impulsivitate mai ridicată, diferența observată este modestă și lipsită de relevanță statistică. Cu alte cuvinte, deși bărbații tind să fie mai impulsivi, diferența observată este mică și nesemnificativă statistic. Este posibil ca manifestarea impulsivității să ia forme diferite în funcție de gen: la bărbați, ea poate fi mai frecvent asociată cu comportamente externe (acte spontane, acțiuni riscante), în timp ce la femei, impulsivitatea se poate manifesta prin reacții emoționale rapide sau decizii afective sub influența emoțiilor.

În concluzie, ipoteza privind existența unor diferențe semnificative între femei și bărbați la nivelul impulsivității nu este confirmată, diferența fiind mică și nesemnificativă statistic.

Ipoteza H 6 a presupus că **scorurile la empatie sunt mai înalte în rândul femeilor decât al bărbaților.**

Analiza descriptivă a arătat că femeile au obținut scoruri mai mari la empatie (Mdn = 15) comparativ cu bărbații (Mdn = 11), ceea ce sugerează o tendință generală ca femeile să manifeste un nivel mai ridicat de empatie.

Pentru a compara scorurile la empatie între cele două grupuri, s-a aplicat testul neparametric Mann–Whitney U. Rezultatele au evidențiat o diferență semnificativă statistic între femei și bărbați: U = 357, n_1 = 37, n_2 = 37, p < 0.001. Prin urmare, ipoteza nulă a fost respinsă.

Tabelul 6. Empatia feminin versus masculin

Variabila	Genul respondentului	N	Media	Mediana	Abatere standard
Empatie	Feminin	37	14.76	15	2.76
	Masculin	37	11.7	11	3.67

Mărimea efectului a fost 0.41, ceea ce corespunde unui efect mediu, conform standardelor lui Cohen (1988). Acest rezultat indică nu doar o semnificație statistică, ci și o diferență practică moderată, relevând că femeile manifestă empatie într-o măsură semnificativ mai mare decât bărbații.

Rezultatele confirmă ipoteza H6, potrivit căreia femeile raportează un nivel semnificativ mai ridicat de

empatie decât bărbații. Diferența este semnificativă statistic și are o magnitudine medie, ceea ce subliniază importanța genului ca factor explicativ în manifestarea empatiei. Totodată, datele susțin ideea că empatia constituie o resursă relațională importantă în contextul interacțiunilor de cuplu, care poate influența modul de comunicare, sprijinul emoțional și calitatea adaptării diadice.

Ipoteza H7 a presupus că **femeile și bărbații au niveluri de adaptare diadică diferite**.

Analiza descriptivă a arătat că grupul feminin a avut scoruri mai mici la *adaptare diadică* (Mdn = 8) comparativ cu grupul masculin (Mdn = 9). Aceasta sugerează o tendință generală ca bărbații să perceapă o adaptare relațională mai bună, însă diferențele sunt reduse la nivel descriptiv și nu indică o separare clară între sexe.

Tabelul 7. Adaptarea diadică feminin versus masculin

Variabila	Genul respondentului	N	Media	Mediana	Abatere standard
Adaptare deadică	Feminin	37	7.59	8	2.63
	Masculin	37	8.7	9	2.12

În scopul evaluării semnificației statistice a diferenței, s-a folosit testul Mann–Whitney U, potrivit pentru comparații între două grupuri independente: U = 526.5, $n_1 = 37$, $n_2 = 37$, p = 0.089. Întrucât valoarea p depășește pragul convențional de 0,05, nu se poate respinge ipoteza nulă, ceea ce înseamnă că nu există suficiente dovezi pentru a afirma că femeile și bărbații diferă semnificativ în privința adaptării diadice.

Mărimea efectului a fost 0.20, ceea ce indică un efect mic, potrivit criteriilor lui Cohen (1988). Cu alte cuvinte, chiar dacă există o diferență ușoară în scoruri, aceasta nu are relevanță statistică sau practică.

Rezultatele obținute nu susțin ipoteza privind existența unor diferențe semnificative între sexe în ceea ce privește adaptarea diadică. Acest fapt sugerează că percepția calității relației de cuplu este influențată într-o măsură mai mare de caracteristicile individuale și relaționale, decât de apartenența la un gen biologic.

Totodată, faptul că nu s-au înregistrat diferențe semnificative statistic poate indica o echilibrare a rolurilor și responsabilităților în cuplu în rândul participanților, ceea ce reduce impactul genului asupra percepției adaptării diadice. În contextul societății contemporane, în care partenerii tind să aibă o distribuție mai echitabilă a rolurilor și o mai bună comunicare, diferențele tradiționale de gen în perceperea relației tind să dispară.

Discuție

Rezultatele obținute conturează o imagine complexă asupra relațiilor dintre trăsăturile de personalitate (impulsivitatea, căutarea de aventură și empatia) și nivelul adaptării diadice, oferind o perspectivă integrativă asupra modului în care diferențele individuale se reflectă în calitatea relațiilor de cuplu.

Rezultatele obținute evidențiază o **asociere pozitivă și semnificativă statistic între impulsivitate și adaptarea diadică**, ceea ce confirmă existența unei legături între cele două variabile. Chiar dacă intensitatea corelației este redusă (rho = 0.236), faptul că relația se menține semnificativă pe întreg eșantionul subliniază relevanța impulsivității în dinamica relațională. Interpretarea rezultatului se clarifică dacă îl raportăm la ceea ce a arătat a 5-a ipoteză, conform căreia femeile și bărbații nu diferă semnificativ în ceea ce privește nivelul impulsivității. Astfel, putem concluziona ca și Derrick și colegii săi (2016), că partenerii de cuplu care prezintă niveluri similare de impulsivitate se înțeleg mai bine, deoarece se potrivesc în modul de reacție la stimuli și în toleranța față de spontaneitate sau risc în relație. Astfel, impulsivitatea nu are neapărat un efect distructiv, ci poate facilita adaptarea dacă este împărtășită într-un mod congruent între parteneri.

Căutarea de aventură s-a dovedit a fi un **predictor pozitiv și robust al adaptării diadice atât pentru femei cât și pentru bărbați**. Rezultatul este interesant, întrucât contrazice ipotezele tradiționale care asociază căutarea de senzații cu instabilitatea relațională. În schimb, datele actuale sugerează că tendințele

spre explorare, noutate și stimulare pot contribui la menținerea vitalității și satisfacției în cuplu, favorizând o relație dinamică și adaptativă. Cuplurile care împărtășesc o dorință comună de experimentare pot percepe relația ca fiind mai stimulativă, ceea ce întărește sentimentul de coeziune și satisfacție mutuală.

Empatia nu a fost un predictor semnificativ al adaptării diadice în niciun model de analiză, deși literatura de specialitate o menționează constant drept **un factor important în satisfacția relațională**. Această absență a semnificației statistice poate fi explicată prin mai multe cauze posibile: *variația redusă a scorurilor la empatie* în cadrul eșantionului, ceea ce limitează detectarea corelațiilor; *prezența unor variabile latente neincluse în model*, precum stilurile de atașament, tipul de comunicare sau nivelul de reglare emoțională; *posibila diferențiere între empatia afectivă și cea cognitivă*, dintre care doar una ar putea fi relevantă pentru adaptarea diadică.

Este de asemenea posibil ca empatia, deși esențială pentru înțelegerea emoțională, să nu fie suficientă de una singură pentru a susține adaptarea relațională, fiind necesară combinarea acesteia cu alte competențe, precum comunicarea eficientă, toleranța la frustrare și autoreglarea emoțională.

În ceea ce privește **analiza diferențiată pe gen** pentru fiecare variabilă, am constatat că rezultatele obținute oferă suport ipotezei că bărbații au un nivel mai ridicat al căutării de aventură comparativ cu femeile. Atât analiza statisticilor descriptive, cât și testul Mann–Whitney U au confirmat existența unei diferențe semnificative între cele două grupuri, bărbații înregistrând scoruri medii și mediane mai mari la această variabilă. Aceste date indică faptul că dimensiunea căutării de aventură se diferențiază în funcție de gen, cu o orientare mai pronunțată în rândul participanților de gen masculin.

În plus, analizele statistice au arătat că, deși bărbații au obținut scoruri medii ușor mai mari la impulsivitate comparativ cu femeile, diferența nu a fost semnificativă statistic. Acest rezultat sugerează că impulsivitatea, ca trăsătură psihologică, se manifestă relativ similar atât la femei, cât și la bărbați în eșantionul nostru.

În ceea ce privește empatia, rezultatele susțin în mod clar ipoteza conform căreia femeile au un nivel mai ridicat de empatie decât bărbații. Analizele descriptive au arătat scoruri mediane și medii mai mari pentru participantele de gen feminin, iar testul Mann–Whitney U a confirmat că diferența observată este semnificativă statistic ($p < 0.001$). Acest rezultat sugerează că empatia reprezintă o dimensiune psihologică în care diferențele de gen sunt consistente și relevante, femeile manifestând o disponibilitate mai mare de a înțelege și a răspunde emoțiilor celorlalți. Aceasta confirmă concluziile din literatura de specialitate, care subliniază faptul că femeile tind să manifeste niveluri mai înalte de empatie, aspect ce poate influența atât relațiile interpersonale, cât și dinamica diadică.

Rezultatele analizei au mai arătat că, deși bărbații au obținut scoruri mediane și medii ușor mai mari la adaptarea diadică în comparație cu femeile, diferența înregistrată nu se dovedește a fi statistic semnificativă ($p = 0.089$). Acest lucru indică faptul că, în cadrul eșantionului studiat, nivelul de adaptare diadică este relativ similar între cele două grupuri de gen, fără o diferențiere clară. Rezultatul sugerează că adaptarea diadică nu este determinată în mod esențial de gen, ci probabil depinde de alți factori, precum stilurile de comunicare, satisfacția relațională sau experiențele personale.

În ansamblu, rezultatele studiului oferă o perspectivă echilibrată asupra modului în care trăsăturile de personalitate influențează adaptarea diadică. Impulsivitatea și căutarea de aventură par a fi variabilele cele mai relevante pentru calitatea relației, în timp ce empatia, deși importantă teoretic, nu s-a confirmat empiric ca factor predictor semnificativ. Totodată, diferențele de gen, acolo unde există, se manifestă mai ales la nivelul empatiei și al tendinței de explorare, nu însă și în percepția adaptării diadice.

Concluzii

Acest studiu este prima cercetare pe un eșantion românesc care măsoară asocierea dintre trăsăturile de personalitate menționate și adaptarea diadică. Rezultatele indică o asociere pozitivă și semnificativă între impulsivitate și adaptarea diadică, sugerând că, într-un eșantion fără diferențe semnificative de impulsivitate între femei și bărbați, niveluri similare de impulsivitate între parteneri pot contribui la o mai bună înțelegere și flexibilitate în cadrul cuplului. Dintr-o perspectivă practică, acest rezultat este relevant pentru specialiștii în consilierea și psihoterapia de cuplu, întrucât sugerează că anumite trăsături percepute în mod tradițional ca problematice — precum impulsivitatea — pot fi transformate în resurse relaționale, atunci

când sunt împărtășite la nivel similar de ambii parteneri. Intervențiile terapeutice pot valorifica energia și spontaneitatea asociate impulsivității, orientându-le către construirea unui climat relațional dinamic și autentic, în loc să le considere exclusiv factori de risc pentru stabilitatea conjugală.

Căutarea de aventură se conturează ca o trăsătură cu impact pozitiv asupra adaptării diadice, independent de gen. Această constatare are o relevanță deosebită pentru practica psihoterapiei de cuplu, întrucât oferă specialiștilor posibilitatea de a valorifica această dimensiune a personalității în procesul terapeutic, sprijinind astfel consolidarea flexibilității și a coeziunii relaționale în cuplurile aflate în dificultate.

În mod neașteptat, empatia nu a avut un rol predictiv semnificativ asupra adaptării diadice în cadrul acestui eșantion. Această absență a legăturii directe ar putea fi explicată prin interacțiunea cu alte variabile psihosociale, precum stilul de atașament, reglarea emoțională, satisfacția conjugală sau nivelul de stres perceput. De asemenea, este posibil ca empatia, deși prezentă la un nivel ridicat, să nu fie suficientă în sine pentru a asigura o adaptare relațională optimă, fiind necesară o integrare echilibrată între empatie, comunicare și autoreglare emoțională.

Studii viitoare ar putea investiga factorii care mediază sau modulează aceste relații, precum stilurile de atașament, satisfacția maritală, comunicarea în cuplu sau trăsături de personalitate complementare, precum și să extindă eșantionul pentru a confirma robustețea acestor concluzii.

În concluzie, rezultatele acestui studiu subliniază importanța unei perspective integrative asupra relațiilor de cuplu, în care trăsăturile de personalitate nu sunt privite izolat, ci în interacțiune și complementaritate, oferind o bază solidă pentru optimizarea intervențiilor psihologice orientate spre armonizarea și consolidarea relațiilor diadice.

Referințe bibliografice:

1. ARON, A., NORMAN, C.C., ARON, E.N., McKENNA, C., HEYMAN, R.E. Couples' shared participation in novel and arousing activities and experienced relationship quality. In: *Journal of Personality and Social Psychology*, 2000. No.78(2), pp. 273-284.
2. DAVIS, M.H. Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach. In: *Journal of Personality and Social Psychology,* 1983. No. 44(1), pp. 113-126.
3. DERRICK, J.L., HOUSTON R. J., QUIGLEY B. M., TESTA M., KUBIAK A., LEVITT A., HOMISH G. G, LEONARD K. E. (Dis)similarity in Impulsivity and Marital Satisfaction: A Comparison of Volatility, Compatibility, and Incompatibility Hypotheses. In: *Journal of Research in Personality*, 2016 Apr 1;61:35-49. DOI: 10.1016/j.jrp.2016.02.001. PMID: 26949275; PMCID: PMC4774250.
4. KARNEY, B. R., BRADBURY, T. N. The longitudinal course of marital quality and stability: A review of theory, method, and research. In: *Psychological Bulletin,* 1995. No. 118(1), pp. 3-34.
5. LEVESQUE, C., LAFONTAINE, M.-F., CARON, A., FLESCH, J.L., & BJORNSON, S. Dyadic Empathy, Dyadic Coping, and Relationship Satisfaction: A Dyadic Model. In: *Europe's Journal of Psychology*, 2014. No. 10(1), pp. 118-134. https://doi.org/10.5964/ejop.v10i1.697
6. ROBINS, R. W., CASPI, A., MOFFITT, T. E. Two personalities, one relationship: Both partners' personality traits shape the quality of their relationship. In: *Journal of Personality and Social Psychology,* 2000. No. 79(2), pp. 251-259.
7. ROSEN, N. O., MOONEY, K., MUISE, A. Dyadic Empathy Predicts Sexual and Relationship Well-Being in Couples Transitioning to Parenthood. In: *Journal of Sex & Marital Therapy*, 2017 Aug 18;43(6):543-559. DOI: 10.1080/0092623X.2016.1208698
8. SENED, H. et. al. Empathic Accuracy and Relationship Satisfaction: A Meta-Analytic Review. In: *Journal of family psychology: JFP: journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43).* 2017. 31. 10.1037/fam0000320.
9. SIMPSON, J.A., WINTERHEL, H.A., & CHEN, J.Y. Personality and Relationships: A Temperament Perspective. In: A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* 2006. (pp. 231–250). Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511606632.014
10. SPANIER, G. B. Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. In: *Journal of Marriage and the Family*, 1976. 38(1), 15–28.

11. TAN, K., JARNECKE, A., SOUTH, S. C. Impulsivity, communication, and marital satisfaction in newlywed couples: Impulsivity and marital relationships. In: *Personal Relationships,* 2017. 24. 10.1111/pere.12190.
12. WHITESIDE, S. P., LYNAM, D. R. The Five Factor Model and impulsivity: Using a structural model of personality to understand impulsivity. In: *Personality and Individual Differences,* 2001. No. 30(4), pp. 669-689.

Date despre autori:
Cristiana OPRIȘESCU, România, doctorandă, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
ORCID: 0009-0003-4936-4673
E-mail: cristiana.oprisescu@gmail.com

Maria VÎRLAN, doctor, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
ORCID: 0000-0001-6843-2609
E-mail: virlan.maria@upsc.md

Prezentat: 30.09.2025